

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Heikentämättömyysvelvoite EU:n ennallistamisasetuksessa (EU) 2024/1991

Olli Ojala

Ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Heikentymättömyysvelvoite; 4 artiklan 11, 12 ja 17 kohdat

11. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla on pyrittävä varmistamaan se, että alueilla, joihin sovelletaan 1, 4 ja 7 kohdan mukaisia ennallistamistoimenpiteitä, liitteessä I lueteltujen luontotyyppien tila paranee jatkuvasti, kunnes hyvä tila saavutetaan, ja että 7 kohdassa tarkoitettujen lajien elinympäristöjen laatu paranee jatkuvasti, kunnes kyseisten elinympäristöjen riittävä laatu saavutetaan.

Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla on pyrittävä varmistamaan se, että alueet, joilla on saavutettu hyvä tila ja lajien elinympäristöjen riittävä laatu, eivät merkittävästi heikkene, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 92/43/ETY soveltamista.

12. Jäsenvaltioiden on viimeistään tämän asetuksen 17 artiklan 6 kohdan mukaiseen kansallisten ennallistamissuunnitelmien julkaisemispäivään mennessä pyrittävä ottamaan käyttöön tarvittavat toimenpiteet, joilla pyritään estämään merkittävä heikentyminen tämän asetuksen liitteessä I lueteltujen luontotyyppien esiintymillä, joiden tila on hyvä tai jotka ovat tarpeellisia tämän artiklan 17 kohdassa säädettyjen ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 92/43/ETY soveltamista.

17. Jäsenvaltioiden on varmistettava:

- a) liitteessä I lueteltujen luontotyyppien osalta hyvässä tilassa olevan pinta-alan lisääntyminen, kunnes vähintään 90 prosenttia on hyvässä tilassa ja saavutetaan kunkin luontotyyppin suotuisa viiteala asianomaisen jäsenvaltion kullakin luonnonmaantieteellisellä alueella;
- b) kasvava kehityssuunta kohti direktiivin 92/43/ETY liitteissä II, IV ja V lueteltujen lajien ja direktiivin 2009/147/EY soveltamisalaan kuuluvien lajien maa-, rannikko- ja makeanveden luontotyyppien riittävää laatua ja määrää.

Perusmuotoinen heikentämättömyysvelvoite

- Ennallistetuilla luontotyyppien esiintymillä ja lajien elinympäristöissä, on varmistettava, että tila paranee jatkuvasti kunnes luontotyyppien esiintymien hyvä tila ja lajien elinympäristöjen riittävä laatu on saavutettu.
- Merkittävä heikentäminen tulisi estää
 - ennallistetuilla alueilla, joilla on saavutettu hyvä tila ja lajien elinympäristöjen riittävä laatu
 - luontotyyppien esiintymillä, jotka ovat hyvässä tilassa
 - ei-hyvässä tilassa olevilla luontotyyppien esiintymillä, jotka tarvitaan artiklan tavoitteiden saavuttamiseen.
- Velvoite ei koske
 - heikennystä hyvää tilaa paremmasta tilasta hyvään tilaan.
 - yleisen edun kannalta erityisen tärkeitä suunnitelmia ja hankkeita, joille ei ole vaihtoehtoista ratkaisua.
 - uusiutuvan energian hankkeita
 - maanpuolustusta
 - joukkoa erilaisia 'force majeure' -tilanteita

Heikentämättömyysvelvoitteen vaihtoehtoinen toteutustapa ja ilmoitus sen käyttämisestä; 4 artiklan 13 kohta

13. Tämän artiklan 11 ja 12 kohdan osalta jäsenvaltiot voivat vaihtoehtojen puuttuessa soveltaa kyseisissä kohdissa vahvistettuja heikentämättömyysvaatimuksia alueensa kunkin luonnonmaantieteellisen alueen tasolla kunkin luontotyypin ja lajin elinympäristön osalta, lukuun ottamatta Natura 2000 -alueita, **edellyttäen, että asianomainen jäsenvaltio ilmoittaa komissiolle aikomuksestaan soveltaa tätä kohtaa viimeistään 19 päivänä helmikuuta 2025** ja täyttää 15 artiklan 3 kohdan g alakohdassa, 20 artiklan 1 kohdan j alakohdassa, 21 artiklan 1 kohdassa ja 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetyt velvoitteet.

Vaihtoehtoiseen toteutustapaan liittyvät velvoitteet

- Ilmoituksen tekeminen ei velvoita jäsenvaltiota käyttämään vaihtoehtoista toteutustapaa, mutta se varaa mahdollisuuden sen käyttämiseen.
- Antaa joustoa yksittäisen esiintymän heikkenemisen estämistä koskeviin velvoitteisiin, mutta ei muuta tavoitetta.

- Vaihtoehtoinen toteutustapa mahdollistaa **myös muiden kuin yleisen edun kannalta erityisen tärkeiden hankkeiden** osalta poikkeamisen heikentymättömydestä.
- Ilmoituksen jättämisen jälkeen jäsenvaltion on **seurattava luontotyyppien esiintymille aiheutuvia merkittäviä heikennyksiä**. Kansallisesti säädettävä, kuinka tämä järjestetään.
- Ennallistamissuunnitelmassa on kuvattava menettely, jolla varmistetaan luontotyyppin kokonaisheikentymättömyys luonnonmaantieteellisellä alueella.
- Ennallistamissuunnitelman valmistuttua on **saatettava voimaan menettely, jolla heikentymättömyyteen pyritään** luonnonmaantieteellisellä alueella.

Vaihtoehtojen vertailu

Perusmuotoinen heikentämättömyysvelvoite

- Jäsenvaltion pyrittävä estämään yksittäisten *esiintymien merkittävä* heikentäminen.
- Ei heikennyksiä koskevaa seurantavelvoitetta.

Heikentämättömyysvelvoitteen joustava soveltaminen

- Jäsenvaltioiden pyrittävä estämään *luontotyypin heikkeneminen* luonnonmaantieteellisellä tasolla tarkasteltuna.
- Mahdollistaa esiintymän merkittävän heikentämisen korvaamisen toisaalla tehtävin toimenpitein.
- Heikentäminen voidaan sallia tapauksissa, joissa vaihtoehtoa ei ole.
- Heikentäminen on sallittua myös yksityisen edun vuoksi.
- Aiheutuvien heikennysten seuranta aloitettava, kun ilmoitus jätetty.

Jatkoaskeleet/huomioitavaa

- Suunnitelmassa esitettävä (15 artikla)
 - **tiedot toimenpiteistä**, joilla pyritään varmistamaan 4 artiklan 11 kohdan ja 5 artiklan 9 kohdan mukaisesti, että liitteissä I ja II lueteltujen **luontotyyppien** kattamat alueet **eivät heikkene alueilla, joilla on saavutettu hyvä tila**, ja että 4 artiklan 7 kohdassa ja 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen **lajien elinympäristöt** eivät merkittävästi heikkene alueilla, joilla lajin elinympäristöjen **riittävä laatu on saavutettu**.
 - **tiedot toimenpiteistä**, joilla pyritään **säilyttämään** liitteessä I ja II lueteltujen **luontotyyppien hyvä tila** niiden esiintymisalueilla ja **estämään** 4 artiklan 12 kohdan ja 5 artiklan 10 kohdan mukaisesti liitteissä I ja II lueteltujen luontotyyppien kattamien **muiden alueiden merkittävä heikentyminen**.
 - Edellyttäneen yhteistyötä teemaryhmä 2 kanssa perusmuotoisen heikentämättömyysvelvoitteen toimeenpanon osalta.
 - tapauksen mukaan kuvaus 4 artiklan 13 kohdan soveltamisesta sen alueella, mukaan lukien
 - i) selvitys kunkin heikentymistapahtuman kohdalla toteutettavien **hyväksyttävien toimenpiteiden järjestelmästä** sekä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen merkittävää heikentymistä ja toteutettuja hyväksyttäviä toimenpiteitä koskevasta tarvittavasta **seurannasta ja raportoinnista**;
 - ii) selvitys siitä, **miten varmistetaan, ettei** 4 artiklan 13 kohdan soveltaminen **vaikuta** 1, 4 ja 5 artiklassa **säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseen**

Jatkoaskeleet/huomioitavaa

- Jäsenvaltioiden on seurattava (20 artikla)
 - niiden alueiden laajuus ja sijainti, joiden luontotyytit ja lajien elinympäristöt ovat **heikentyneet merkittävästi**, ja niiden alueiden laajuus ja sijainti, joihin sovelletaan 4 artiklan 13 kohdan mukaisesti toteutettavia **hyvittäviä toimenpiteitä**, sekä **hyvittävien toimenpiteiden vaikuttavuus** sen varmistamisessa, että luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentyminen ei ole merkittävää millään jäsenvaltioiden alueella sijaitsevalla luonnonmaantieteellisellä alueella ja että 1, 4 ja 5 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttaminen ja velvoitteiden täyttäminen ei vaarannu.
 - => Tämän artiklan 1 kohdan j alakohdan mukainen seuranta on aloitettava heti, kun 4 artiklan 13 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on toimitettu komissiolle.

Lisätiedot

Olli Ojala

Ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

puh. 050 470 0907

Leila Suvantola

Lainsäädäntöneuvos, ympäristöministeriö

puh. 050 407 7323

etunimi.sukunimi@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

